

5 & 6 DE MAIG

FIRA

RENAIXENTISTA

Calella

2018

www.calella.cat

#firarenaixentista18

#momentscalella

#calellaesmes

@calellaesmes

**Ajuntament
de Calella**

Salutació de l'alcaldesa

Davant dels imparables avenços que ens permet la tecnologia, sovint oblidem que hem estat les persones les que, al llarg de la història, hem sabut trobar la manera de canviar les coses per avançar en la millora de les societats. Com ho van fer els habitants de la Florència del segle XV, bressol del Renaixement, impulsant un moviment cultural que més tard es va estendre la resta d'Europa. Un moviment que va representar el trencament amb la mentalitat rígida i dogmàtica que s'havia apoderat d'Europa.

Canviar per millorar, millorar per avançar. Les persones que van impulsar aquell canvi van ser capaces d'establir el punt i a part que va permetre deixar enrere l'edat mitjana per començar a construir l'Europa que coneixem avui.

A Calella, cada any dediquem uns dies a recordar aquells temps que només hem conegut als llibres. Podem gaudir, en primera persona, de la recreació que transforma els nostres carrers en un escenari d'aquella època en què les persones van començar a canviar Europa.

Veniu i gaudiu de moments de felicitat a la Fira Renaixentista de Calella.

Montserrat Candini i Puig
Alcaldesa de Calella

PROGRAMA CIÒ

Dissabte, 5 de maig

11.00-11.30 h

Cercavila per la Fira Renaixentista a càrrec del grup **In Troba Veritas**. El Pregoner pregonarà els actes previstos pel matí a la Fira.

11.00-13.00 h

A la plaça de l'Església, **taller infantil 'Els vitralls'**.

12.00-12.45 h

Cercavila a càrrec del Grup dels Abanderats de Tortosa. Recorregut: carrer Església (des del carrer Matas i Rodés) fins a la Plaça de l'Ajuntament.

13.00-13.30 h

Cercavila per la Fira Renaixentista a càrrec del grup **In Troba Veritas**.

17.00-17.30 h

Cercavila per la Fira Renaixentista a càrrec del grup **In Troba Veritas**. El Pregoner pregonarà els actes previstos per la tarda a la Fira.

18.00-18.45 h

Cercavila a càrrec del Grup dels Abanderats de Tortosa. Recorregut: des de la Riera Capaspre fins a la Plaça de l'Església.

18.00-20.00 h

A la plaça de l'Església, **taller infantil 'La brúixola'**.

19.00-19.30 h

Cercavila per la Fira Renaixentista a càrrec del grup **In Troba Veritas**.

20.30-21.15 h

Cercavila a càrrec del Grup dels Abanderats de Tortosa. Recorregut: carrer Església (des del carrer Matas i Rodés) fins a la Plaça de l'Ajuntament.

Diumenge, 6 de maig

10.00-10.45 h

Ruta guiada en anglès: la Calella del Renaixement. Inici de la ruta: davant de la seu de l'Ajuntament (Plaça de l'Ajuntament, 9).

11.00-11.30 h

Cercavila per la Fira Renaixentista a càrrec del grup **In Troba Veritas**. El Pregoner pregonarà els actes previstos pel matí a la Fira.

11.00-11.45 h

Ruta guiada en castellà: la Calella del Renaixement. Inici de la ruta: davant de la seu de l'Ajuntament (Plaça de l'Ajuntament, 9).

11.00-13.00 h

A la plaça de l'Església, **taller infantil 'La bruixola'**.

11.30-12.15 h

Cercavila a càrrec del **Grup dels Abanderats de Tortosa**. Recorregut: des de la Riera Capaspre fins a la Plaça de l'Església.

12.00-12.45 h

Ruta guiada en català: la Calella del Renaixement. Inici de la ruta: davant de la seu de l'Ajuntament (Plaça de l'Ajuntament, 9).

13.00-13.45 h

Cercavila a càrrec del **Grup dels Abanderats de Tortosa**. Recorregut: carrer Església (des del carrer Matas i Rodés) fins a la Plaça de l'Ajuntament.

13.30-14.00 h

Cercavila per la Fira Renaixentista a càrrec del grup **In Troba Veritas**.

17.00-17.30 h

Cercavila per la Fira Renaixentista a càrrec del grup **In Troba Veritas**. El Pregoner pregonarà els actes previstos per la tarda a la Fira.

17.00-19.00 h

A la plaça de l'Església, **taller infantil 'Els vitralls'**.

18.00-18.45 h

Cercavila a càrrec del **Grup dels Abanderats de Tortosa**.
Recorregut: carrer Església (des del carrer Matas i Rodés) fins a la Plaça de l'Ajuntament.

20.00-20.30 h

Cercavila per la Fira Renaixentista a càrrec del grup **In Troba Veritas**.

Durant el cap de setmana

A diverses hores del dia, es podran veure en acció per la Fira els participants al Taller coreogràfic d'esgrima renaixentista.

Es podrà visitar a la Plaça de l'Ajuntament l'exposició al carrer de l'Arxiu Històric Municipal de Calella anomenada 'Margarida Flaquer de Vall: una dona insòlita', una dona calellenca, pubilla de Can Flaquer, amb la capacitat legal i real per intervenir en la vida del poble.

Es podrà degustar el **Menú del Renaixement** als següents restaurants de Calella:

- Luna Gaucha (Plaça de l'Ajuntament, 8 – 93 769 19 46)
- La Gàbia (Passeig Manuel Puigvert, s/n – 93 769 51 85)
- La Torre de Calella (C/ Anselm Clavé, 97 – 93 766 28 12)
- Blue Bar Beach Club (Platja Gran de Calella, s/n – davant el pont de la Riera Capaspre – 639 00 30 16 - @BlueBarBeachClub)
- Cantinflas & Groucho's (C/ Riera, 19 – 93 766 09 91)

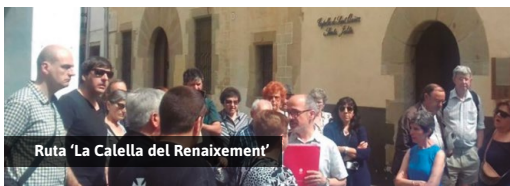

Fira d'artesanía i atraccions per als més petits a la Plaça de l'Ajuntament i a la Plaça de l'Església.

Taller coreogràfic d'esgrima renaixentista

Ruta 'La Calella del Renaixement'

Grup Abanderats de Tortosa

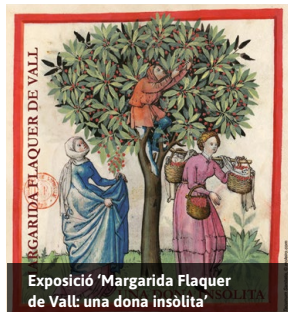
Taller infantil 'Els Vitralls'

Taller infantil 'La brúixola'

In Troba Veritas

Exposició 'Margarida Flaquer de Vall: una dona insòlita'

DESTACAT D'ACTUACIONS

Grup d'Abanderats de Tortosa

Espectaculars coreografies executades amb habilitat al ritme de la música, la plasticitat de les banderes al vol, els jocs de la formació amb dues banderes simultànies, o els especialistes del grup, amb els seus malabars fins amb quatre banderes, converteixen el Grup d'Abanderats de Tortosa en un espectacle que genera expectació allà on actua i en el qual el públic sempre queda satisfet. La proposta d'actuació de carrer dels Abanderats de Tortosa combina itinerància en desfilada i exhibició en espai fix, amb parada durant la cercavila i al seu final, on té lloc el gruix de l'espectacle amb els diferents moviments i coreografies, que no deixen a ningú indiferent.

Mostra del taller coreogràfic d'esgrima renaixentista

En el decurs dels darrers mesos, diversos calellencs, representants de diverses entitats vinculades al teatre, han seguit un taller coreogràfic d'esgrima renaixentista. A la Fira del Renaixement podrem veure'ls en acció, representant un atac pirata. Diu la història que una ràtzia pirata s'endinsà a la vila de Calella, per segrestar les seves pubilles. Ho van aconseguir...?

In Troba Veritas i El Pregoner

La cercavila musical 'In Via Veritas' ens transportarà al segle XVI. Grup de música antiga i popular que anima d'allò més, on la música i la teatralitat s'agafen de la mà. Especialment per la Fira Renaixentista de Calella interactuarà amb els visitants amb danses improvisades i, a més, entre tema i tema ens pregonaran a viva veu tots els actes que s'aniran esdevenint a la Fira. In Troba Veritas són en Jordi Radigales (tarota), Albert Cuevas (percussions) i Isaac Morera (sac de gemecs i pregoner de la Fira).

Ruta 'La Calella del Renaixement'

Viu la Calella del Renaixement per mitjà d'una ruta que recorre tota la ciutat, descobrint els indrets, carrers, places i cases reconegudes de l'època. El mercadal, Can Galceran, l'antiga casa dels Roger, Can Salvador, Can Basart, la Capella de Sant Quirze, Can Rodona, les cases renaixentistes del carrer Batlle o el passat de l'Església parroquial, són alguns dels exemples del patrimoni local vinculat estretament a una època de canvi i de gran significació com va ser el Renaixement per a la ciutat de Calella.

Taller infantil 'La brúixola'

A Europa, la brúixola es coneix oficialment des del Renaixement. Inicialment, es va creure que funcionava per bruixeria. D'aquí el seu nom, que és diminutiu de bruixa. En aquest taller, els més petits i petites podran crear la seva pròpia brúixola i decorar-la com més els hi agradi, a banda de disposar d'imatges i explicacions en paper perquè puguin investigar la història de la brúixola.

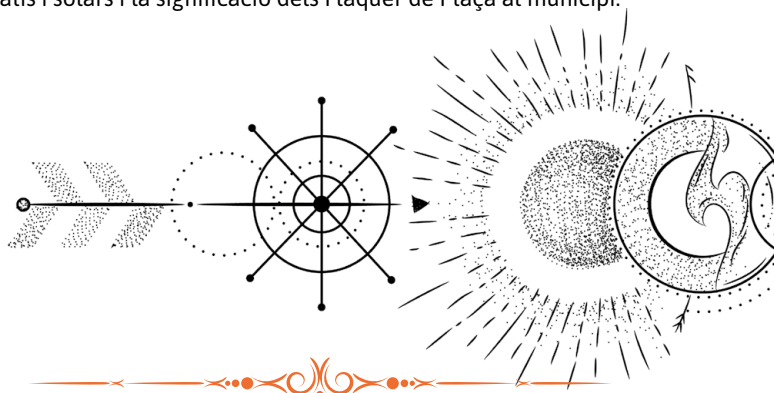
Taller infantil 'Els vitralls'

El concepte de vitrall es recupera durant el Renaixement arreu del món occidental. El vitraller actual conjuga la llum, la forma i la textura per crear un nou llenguatge artístic. En aquest taller, la mainada aprendrà a fer vitralls de colors per decorar la casa, a partir d'unes plantilles a escollir per elaborar el dibuix que més els hi agradi.

Exposició 'Margarida Flaquer de Vall: una dona insòlita'

L'exposició tracta sobre Margarida Flaquer de Vall, una dona calellenca, pubilla de can Flaquer, amb la capacitat legal i real per intervenir en la vida del poble. Com a dona no podia assistir als Consells Oberts reservats als caps de casa, però com a pubilla

havia de ser consultada. La seva empena es va concretar en la creació d'establiments per edificar cases i en les vendes al Comú de la Vila de terrenys per edificar la Torre de Mar o l'Hospital de Pobres i Pelegrins. La mostra desenvolupa diversos temes, com ara l'origen i àmbit familiar de Margarida i per extensió dels Flaquer de Vall o de Plaça, les relacions troncats entre famílies de mar i famílies de munt, l'expansió urbanística del municipi que es va produir a l'època renaixentista a partir de l'establiment de patis i solars i la significació dels Flaquer de Plaça al municipi.

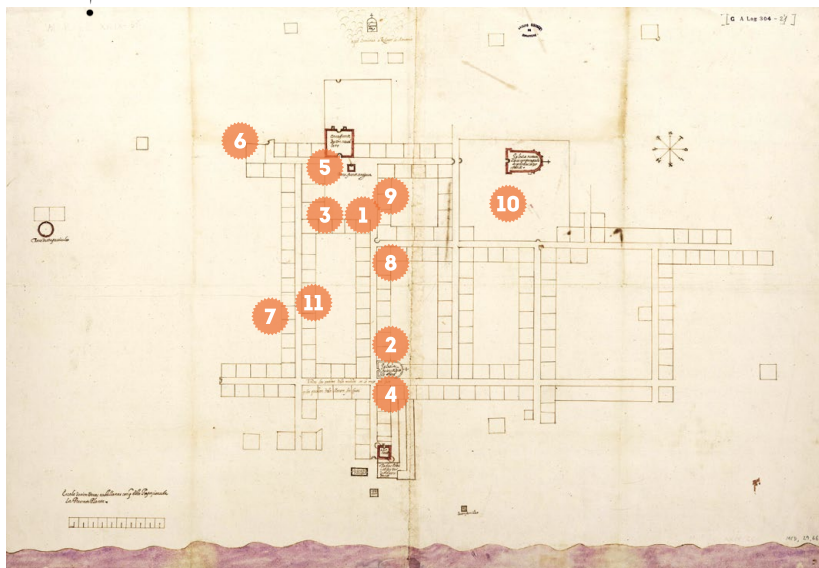
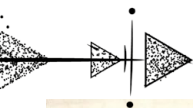
LA CALELLA RENAIXENTISTA

El nucli urbà de Calella va començar a configurar-se a partir de la carta de poblament atorgada pel vescomte Bernat II de Cabrera, senyor de Montpalau, el 1338. Les primeres cases s'agruparen a l'entorn de la plaça, anomenada 'El Mercadal', on es feia mercat tots els dimecres (en honor al déu 'Mercuri', patró de mercaders i caminants), i on discorria el vell camí públic de la costa (any 1327). Dels fogatges de 1497 i 1515 podem deduir que el nucli urbà era habitat per unes quaranta famílies, en una època en què les successives epidèmies, les guerres i les condicions socials de la pagesia dificultaven el creixement demogràfic.

Del 'clos' que es reproduïx en un plànol original de la població, corresponent a l'any 1586, conservat a l'Arxiu General de Simancas, es destaquen els principals elements urbans d'aquella època (la Parròquia, la Torre de Mar, la capella de Sant Elm, l'Ermida del Roser, entre d'altres) i els seus límits, indicats al plànol com a portes d'accés al 'clos'. Així, destaquem la porta del Roser, la porta de Romaní i el Portal, ubicat a l'antiga Torre de Mar.

Us animem a que identifiqueu aquests edificis 'in situ', tot contrastant-ho amb el plànol de 1586. Cada edifici, l'explicació històrica del qual s'apunta tot seguit, s'indica al plànol de 1586 amb el seu respectiu número de referència.

Nota: el plànol original de la Calella de l'any 1586 es conserva a l'Archivo General de Simancas.

1 Ajuntament vell

Adreça: Plaça de l'Ajuntament, 1-3

Originàriament, va ser el primer hostel de la vila a la baixa Edat Mitjana, edificat sobre un terreny de la família Fogassot i després va passar a ser lloc de fleca i carnisseria i altres utilitats del comú. Encara en resta una part d'aquella època: és la bonica portalada de pedra, de punt rodó que donava pas a la vella carnisseria.

2 Can Bartrina

Adreça: C/ Bartrina, 20

Casa pairal dels Coma de Capaspre, amb escut sobre la porta, i també dels Bataller i després dels Prim, notaris barcelonins. Els seus elements singulars són la portalada, els finestrals, els seus clàssics esgrafiats i la torre defensiva per a protegir la façana, que s'aixeca dues plantes per sobre de la casa, amb cantoneres de pedra i coronada amb un matacà del qual només en resten les mènsules que el sostenien. El conjunt, junt amb la torre de defensa, va quedar completat al segle XVI.

3 Can Basart (antiga Can Pla)

Adreça: Plaça de l'Ajuntament, 5-6

Casa barroca, amb esgrafiats en rombe i distribució clàssica. Al segle XVI havia estat la casa de la Família Pla. La família Basart devia la seva fortuna al comerç de robes i als enllaços familiars afortunats amb els Plàcies, familiars de la Inquisició. Tot plegat els va portar a un ennoblement tardà. En ella es va hostatjar el baró de Maldà, qui va deixar descrites les activitats dels seus estadants en una festa major de juny de 1783.

4 Capella de Sant Quirze i Santa Julita

Adreça: Bartrina, 18

Els perills de la mar van portar la devoció a Sant Elm, patró dels navegants i per això, en acabar el segle XIV, la vila tenia una capella

dedicada a aquest sant, vora la platja, amb un magnífic retaule i un sacerdot beneficiat. Aquest primitiu edifici va ser habilitat com a parròquia el 1528, any de l'emancipació eclesiàstica de Pineda, per tal d'administrar els sagraments mentre es construïa la nova església de Santa Maria i Sant Nicolau, servei que va tornar a fer entre 1747 i 1755 quan s'esfondrà el temple parroquial.

La confraria del Santíssim s'establí per primera vegada a Calella l'any 1543, dins el temple de Sant Elm. El nou temple parroquial es va consagrar el 30 de novembre de 1564. Fins el 1819, la Universitat de Calella (autoritats de la parròquia i municipi) es reunia dins del petit temple.

El 16 de juny de 1668, els calellencs reben solemnement unes relíquies de Sant Quirze i Santa Julita. El mes de març de 1820, els patrons de Calella, Sant Quirze i Santa Julita, són acollits a la capella de Sant Elm degut a l'esfondrament de l'ermita situada a la riera de Capaspre. Els sants són col·locats a l'altar major i el retaule gòtic es trasllada a la capella lateral.

5 Casa Bogunyà (antiga casa Roger)

Adreça: Plaça de l'Ajuntament, 23-24

Ocupa el solar de l'antiga casa dels batlles naturals del terme al segle XVI i després Marquesos de Llupià. El més singular era una torre forta independent de la casa i unida per un pont de fusta, que es trobava al davant de la casa, sota l'actual carrer i en part plaça. Entre les famílies que varen assolir gran prestigi i aconseguiren enriquir-se, sobresortia la casa Roger que havia reunit les rendes senyoriales de Pineda i Maçanet. El rei Felip III la condecorà amb privilegi de noblesa: sobre camp d'or, una banda d'atzur amb tres peixos de plata orlats de güelles. Amb tan bon peu, els successors de la casa de Roger entraren en bones relacions amb l'antiga noblesa catalana i, abans d'acabar el segle XVII, Felip de Roger ostentava el títol de Marquès de Llupià, per haver-se casat amb Emmanuela de Llupià, pubilla del marquesat. A la batalla de Lepant hi figurava una

galera calellenca, capitanejada per un dels prohoms de la família Roger, mandatària en aquella època de la batllia de Montpalau. Al seu retorn, com a record de l'heroica gesta, van construir una capella en el cim del turó del Mujal, dedicada a la Mare de Déu del Roser.

6 Can Galceran (Can Giol)

Adreça: Plaça de l'Ajuntament, 16

Iniciada la seva construcció el 1430, fou engrandida en dates posteriors mitjançant diferents compres de terrenys, podent considerar-se la totalitat com a una obra dels segles XV i XVI. De fet, fou la casa pairal de les nissagues dels Monet Ballester (segle XV) i després Galceran (segle XVII). Elements a destacar: portalada de punt rodó, finestral renaixentistes, escut parlant (un Galceran, arbust) i matacà sobre la porta principal. L'esgrafià clàssic imitant carreus es troba molt deteriorat. Entre aquesta i el començament del carrer Roser es trobava una de les portes de la vila.

7 Can Rabassa

Adreça: C/ Escoles Pies, 33

La masia original ha desaparegut. Els Rabassa eren pagesos i navegants al segle XVI i posteriorment es van decantar per aquesta darrera vessant. L'actual casa reformada del segle XIX és la darrera aparença d'una nissaga ja no existent a Calella.

8 Can Rodona

Adreça: C/ Bartrina, 44; C/ Església, 2-6

Casa pairal del segle XV emplaçada a la cantonada del carrer de Mar amb el carrer dels Tres Forns (s'anomenava Tres Forns, més tard Carreró, a l'extrem oest de l'actual carrer Església perquè és on estaven els forns de pa) fent costat a Can Salvador de la Plaça. Més tard va ser la casa de la família Batlle, al segle XVI.

L'edifici principal de planta quadrada amb baixos, planta primera

i segona sota teulada, amb coberta a dues aigües, té la façana principal que dona al carrer de Mar, amb un portal adovellat de punt rodó i una finestra gòtica emmarcada al mateix eix. La façana, simètrica, té dues finestres més a banda i banda, més petites, amb un arc conopial amb petits relleus decoratius i petites obertures a la segona planta amb maçoneria d'arc rodó. La propietat originalment arribava fins al carrer del Mujal (anomenat Romani), havent estat dividida posteriorment.

9 Can Salvador

Adreça: Plaça de l'Ajuntament, 31

Esplèndid casal amb teulada a 4 vessants, aixecat al segle XIV. Segons el registre d'escriptures, l'any 1341 ja existia la Casa dels Salvador de la Plaça, essent engrandida en èpoques posteriors per successives compres de terrenys annexes. Aquesta casa pot ser considerada com una de les primeres que formaren l'actual nucli urbà de Calella al voltant del mercadal. Els seus elements més destacats són el seu portal renaixentista, la decoració dels finestrals i el matabà defensiu sobre l'angle del carrer Bartrina, el carrer que donava a mar.

10 Església Parroquial de Santa Maria i Sant Nicolau

Adreça: Plaça de l'Església

Fins el segle XVI, Calella va ser integrada dins la parròquia de Pineda de Mar i no va ser fins l'any 1525 que obtingué del papa Climent VII la butlla que li atorgava el dret a constituir-se en parròquia independent. El 1528 va ser adquirits els terrenys per a la construcció del nou temple, encomanat al mestre d'obres barceloní Pere Suarís el 1539. Mentre els calellencs construïen el temple nou, anaven a rebre els sagraments dins la capella de Sant Elm.

Posteriorment l'obra fou confiada al constructor Antoni Mateu, que al mateix temps edificava l'església de Sant Martí d'Arenys. La seva mort prematura va obligar a contractar el famós escultor i mestre

d'obres Jean de Tours, que va morir a Calella el 1563 deixant l'obra inacabada. Finalment, s'encarregà l'enllestiment del temple als mestres Joan Soler, calellenc, i Perris Rohat, francès resident a Mataró. Sembla que les obres van acabar-se ben de pressa, ja que la nova església va ser consagrada el 1564.

La portada, d'estil barroc, obra de Jean de Tours, anomenada dels Apòstols, consta d'un retaule de pedra del segle XVI, d'estil plateresc, ocupats els intercolumnis per nínxols amb les testes dels dotze apòstols. A la fornícula hi ha Sant Nicolau de Bari, sota l'advocació del qual junt amb la de Santa Maria va ser consagrada la nova parròquia.

11 Museu-Arxiu Municipal Josep M. Codina i Bagué

Adreça: C/ Escoles Pies, 34-40

El Museu-Arxiu de Calella és ubicat en un gran casal del segle XVI-XVII (on hi ha el museu) i un altre edifici que dóna al carrer Bartrina (on hi ha l'arxiu). Ambdues altes s'integren a través d'un pati. És una casa pairal de planta rectangular que conserva el portal adovellat de punt rodó i les mènsules que sostenien el matacà de defensa. Estaria formada originàriament per un cos de planta baixa, primera planta, segona sota teulada amb coberta a dues aigües i estructura amb dues crugies, essent la d'entrada de major amplada, amb dues parts. Entre els anys 1639 i 1669 es van realitzar les obres d'annexió de tot el conjunt, aixecant la segona planta restant, refent la coberta sanitària, i formalitzant les finestres amb llinda recta, brancals i ampits de pedra actuals.

L'edifici va ser també la casa noble de mossèn Bernat March, antiga nissaga calellenca que la va refer al gust més clàssic del segle XVII, i també allotjà el Consell de la ciutat a principis del segle XVIII.

FIRA

RENAIXENTISTA

Calella

2018

HORARIS

Dissabte 5 i diumenge 6 de maig, de 10 a 22 h

L'organització es reserva el dret de modificar la programació, els espais, els itineraris i els recorreguts i anul·lar i/o afegir actes, sense previ avís, per causes justificades.

RECOMANACIONS

Per evitar aglomeracions, si veniu en cotxe, feu servir els aparcaments propers al centre històric (Hospital, Hospital II, Roser, Plaça del Mercat, Mercat II), ja que l'aparcament del carrer Francesc Bartrina quedarà inhabilitat, i accediu a peu als espais de la Fira del Renaixement.

Vestiu-vos d'època i participeu en els actes.

Amb el suport i la col·laboració de:

**Diputació
Barcelona**